

iş kazasında ölen sigortalı işçilerin hak sahiplerine yapılan harcamalar üzerine uğranılan Kurum zararının rücuu ödetilmesi

10. Hukuk Dairesi 2002/3064 E., 2003/3352 K.

- İHALE MAKAMININ KUSUR DURUMU
- KURUM ZARARININ RÜCUAN ÖDETİLMESİ

“ÖZET” TEKNİK AÇIDAN İŞVEREN SAYILMAYAN İHALE MAKAMININ KUSUR DURUMU SSK.NUN 26. MADDESİNİN 2. FIKRASINDA ÖNGÖRÜLEN ÜÇÜNCÜ KİŞİ SIFATIYLA İRDELENMELİDİR. İŞVERENİN ALMASI GEREKEN İŞ GÜVENLİĞİ ÖNLEMLERİNİN ALINMAMASINDAN ÖTÜRÜ İHALE MAKAMI KUSURLU SAYILMAMALIDIR. “İçtihat Metni” Davacı, iş kazasında ölen sigortalı işçilerin hak sahiplerine yapılan harcamalar üzerine uğranılan Kurum zararının rücuu ödetilmesini istemiştir. Mahkeme, ilamında belirtildiği şekilde isteği hüküm altına almıştır. Hükmün, davacı ve davalılardan Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü Avukatı tarafından temyiz edilmesi üzerine temyiz isteğinin süresinde olduğu anlaşıldıktan ve tetkik hakimi tarafından düzenlenen raporla dosyadaki kağıtlar okunduktan sonra işin gereği düşünüldü ve aşağıdaki karar tespit edildi. 1- Davalı Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğünün işveren konumunda olmayıp ihale makamı durumunda bulunduğu dosyadaki bilgi ve belgelerden anlaşılmaktadır. Başka bir deyişle iş kazası geçirilen işyerinin işvereni anılan Genel Müdürlük olmayıp diğer davalıların murisi Alaybek’dir. Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğünün yapılan işin sahibi olması Sosyal Sigortalar Kanunu’nun 4. maddesi hükümleri açısından kendisine işveren niteliğini kazandırmaz. Yapılan iş anahtar teslimi şeklinde ihale edildiği için aradaki hukuksal ilişki, sözü edilen Kanunun 87. maddesi hükümlerine göre taşeronluk ilişkisi de değildir. Aradaki hukuksal olgu böyle olunca, 26. madde çerçevesinde yapılacak kusur incelemesinde açıklanan

hukuki olgu esas alınmalıdır. Bilindiği gibi 26. maddenin birinci fıkrasında işverenin, 2. fıkrasında ise 3. kişinin sorumluluklarına yer verilmiştir. Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğünün işveren sayılmaması, kusurlu olup olmamasına doğrudan etkilidir. Zira kural olarak işyerinde gerekli işgüvenliği önlemlerinin alınması ödevi işverene aittir. Başka bir anlatımla işçilerin Sağlığını Koruma ve İş Güvenliği Mevzuatının işverenlerce uygulanması gerektiği asıldır. Hükme dayanak kılınan kusur raporunda Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğüne kusur izafe edilirken, yürürlükteki iş güvenliği mevzuatının hangi hükümlerine aykırı davrandığı, işveren sıfatını taşımadığı halde işveren gibi hangi nedenle kusurlu sayıldığı yeterince ve gereğince irdelenmemiştir. İş kazasının oluşumunda ihale makamının kusurlu sayılabileceği elbette mümkündür. Ne ki teknik açıdan işveren sayılmayan ihale makamının kusur durumu sözü edilen 26. maddenin ikinci fıkrasında öngörülen üçüncü kişi sıfatıyla irdelenmelidir, işverenin alması gereken iş güvenliği önlemlerinin alınmamasından ötürü ihale makamı kusurlu sayılmamalıdır. İhale makamının kusurlu sayılabileceğine bir örnek vermek gerekirse, işin konuda uzman olmayan kimselere ihale edilmesi, sözleşmeden veya yasadan doğan denetim görevini yerine getirmemesi, yine yasa ve sözleşme hükümlerine göre, bazı işgüvenliği önlemlerinin kendisi tarafından alınması gerekiyor da bu önlemleri almamışsa, araç ve gereç bulundurmada kusuru varsa ve kendisinin olumsuz davranışlarıyla iş kazası arasında uygun neden-sonuç bağı gerçekleşmişse o takdirde işverene kusur izafe edilebileceği düşünülebilir. Mahkemece açıklanan bu maddi ve hukuki olguları irdelilemeyen kusur raporuna dayanılarak hüküm verilmesi isabetsiz olduğu gibi, avukatlık parasının davacı asıl lehine değil davada taraf olmayan avukatı lehine hükmolunması usule ve yasaya aykırı olup bozma nedenidir. O halde tarafların bu yönleri amaçlayan temyiz itirazları kabul edilmeli ve hüküm bozulmalıdır. Sonuç: Temyiz edilen hükmün yukarıda açıklanan nedenlerle (BOZULMASINA), temyiz harcının istek halinde ilgiliye iadesine, 10.4.2003 gününde oybirliğiyle karar verildi.

]]>